

narea peste hotarele țării a 120 de manuscrise ce aparținuseră mănăstirii Neamț¹.

Manuscrisele slave au început, în schimb, să fie achiziționate de către persoane particulare, dintre care unele și-au propus ca datorie de conștiință a le păstra². Din colecțiile de manuscrise slave ale episcopului Melchisedec al Romanului, ale episcopului Ghenadie Enăceanu, ale episcopului de Buzău Dionisie Romano, ale lui Grigore Tocilescu sau I. Docan, donate Academiei Române, s-a constituit primul fond de manuscrise al Bibliotecii Academiei³.

Un număr apreciabil de manuscrise slave, unele de mare importanță, n-au intrat însă nici pînă astăzi în colecții publice și au rămas, în felul acesta, încă necunoscute sau inaccesibile unor cercetări aprofundate. Prezentarea de față urmărește să semnaleze o serie de manuscrise slave aflate în colecții particulare sau în biblioteci mai puțin accesibile, atrăgînd totodată atenția asupra importanței pe care o prezintă explorarea acestui tezaur de informație științifică.

Cercetarea noastră a început ca urmare a acțiunii Asociației slaviștilor din România de a cuprinde într-un viitor catalog general toate manuscrisele slave din țară scrise pînă la sfîrșitul secolului al XIX-lea. În vederea depistării și catalogării manuscriselor aflate în colecții particulare, colaboratorii Asociației din diferite localități au fost îndemnați, prin „Instrucțiunile” difuzate în 1966, să înregistreze orice manuscris slav răzleț. Conformîndu-ne și noi acestui îndemn am pornit la lucru și, timp de trei ani, am urmărit în colecții particulare și ecleziastice depistarea unor manuscrise slave încă necercetate.

Cele 48 de manuscrise din repertoriul de față nu au fost incluse pînă acum în cataloage tipărite. Dintre acestea, 6 manuscrise au fost doar *semnalate* anterior, extrem de sumar și, de aceea, le-am descris integral, adăugînd și descifrarea însemnărilor de pe ele, astfel încît considerăm că de fapt toate manuscrisele de față sînt inedite.

Dintre manuscrisele slave depistate de noi, 32 reprezintă texte de cult, iar 12 sînt scrieri care au fost copiate relativ mai rar decît cele ale lui Ioan Gură de Aur, Vasile cel Mare ș.a. Avem în vedere opera lui Chiril al Beloozerului (ms. nr. 16, din secolul al XVII-lea), opera lui Dimitrie al Rostovului (ms. nr. 18), scrierile sf. Ignatie Teoforul și ale Patriarhului Nicon al Rusiei (ms. nr. 39), scrieri ale starețului Paisie Velicovschi (ms. nr. 27), Cuvinte scurte din Petru Damaschin, copiate în secolul al XVIII-lea (ms. nr. 24) și, mai ales, cele două exemplare din Leastvița lui Ioan Scărarul, unul copiat în Galiția (ms. nr. 25) și altul în Moldova (ms. nr. 32). Manuscrisul nr. 2, copiat în secolul al XVI-lea, care conține „pripealele” monahului Filotei, fost logofăt al lui Mircea voievod, se adaugă celor 3 copii păstrate la Biblioteca Academiei R.S. România⁴.

¹ Paul Mihail, *Geneza studiului despre Grigore Tamblac al episcopului Melchisedec*, în „Mitropolia Moldovei și Sucevei”, 1969, nr. 7-8, p. 505-510.

² Cf. C. Dima-Drăgan, *Biblioteca unui umanist român: Constantin Cantacuzino Stolnicul*, București, 1967.

³ P.P. Panaitescu, *Manuscrisele slave din Biblioteca Academiei R.P.R.*, București, 1959, p. VII.

⁴ Ibidem, p. 49, 305, 372.